

Î N C H E I E R E

19 februarie 2020

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ
al Curții Supreme de Justiție,

în componența:

președintele completului, judecătorul
judecătorii

Svetlana Filincova
Galina Stratulat
Iurie Bejenaru

examinând admisibilitatea recursului declarat de Ion Tanasev,
în cauza civilă la cererea înaintată de Valentina Pleșca împotriva lui Ion Tanasev,
Nicolae Rusu, Larisa Tanasev cu privire la constatarea faptului concubinajului și
ducerii gospodăriei comune, declararea nulității contractului de donație și
recunoașterea dreptului de proprietate,

împotriva deciziei din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, prin care a
fost respinsă cererea de apel depusă de Ion Tanasev, prin intermediul avocatului
Valeriu Diaconov, fiind menținută hotărârea din 08 mai 2018 a Judecătoriei Strășeni,
sediul Călărași,

c o n s t a ț ă:

La 30 noiembrie 2011, Larisa Tanasev a înaintat cerere de chemare în judecată
împotriva lui Ion Tanasev cu privire la partajul bunurilor comune obținute în
devălmășie, și anume a casei situate în or. Călărași, str. XXXXXXXX, 12, cu nr.
cadastral XXXXXXXX.

În motivarea acțiunii a indicat că, a fost căsătorită cu Ion Tanasev în perioada
anilor 2007-2009, perioadă în care au obținut un imobil situat în or. Călărași, str.
XXXXXXXX, 12, cu nr. cadastral XXXXXXXX. Dat fiind faptul că pârâtul refuză
partajul benevol al bunului imobil, reclamanta s-a adresat în instanța de judecată.

La 09 noiembrie 2015, Valentina Pleșca s-a adresat cu cerere de chemare în
judecată către Ion Tanasev, Larisa Tanasev și Nicolae Rusu, solicitând anularea
contractului de donație și recunoașterea dreptului de proprietate.

În motivarea acțiunii a indicat că, a concubinat cu pârâtul Ion Tanasev din anul
2000. În anul 2003 i-a trimis cumnatului său, Nicolae Rusu, suma de 2000 dolari
SUA pentru a cumpăra o casă de locuit, iar întrucât ea se afla în Italia ilegal nu putea
perfecta o procură pentru a putea cumpăra casa din numele ei. Astfel, s-au înțeles ca
Nicolae Rusu să procure pe numele său casa situată or. Călărași, str. XXXXXXXX,
12, cu nr. cadastral XXXXXXXX, de la Oleg Surucian. Respectiv, la 14 ianuarie

2003, a fost perfectat contractul de vânzare-cumpărare. Ulterior au hotărât să demoleze casa veche și să construiască una nouă. Astfel, din bani proprii au investit în construcția casei, care a durat până în anul 2013.

La 21 martie 2007, în timp ce ea se afla în Italia, Nicolae Rusu a întocmit un contract prin care a donat imobilul situat în or. Călărași, str. XXXXXXXX, 12, lui Ion Tanasev. În anul 2013, Ion Tanasev a întrerupt relațiile cu reclamanta, astfel a înțeles că a fost dusă în eroare de către acesta.

Potrivit reclamantei Valentina Pleșca, contractul de donație este lovit de nulitate absolută conform art. 216, 217 din Codul civil, fiind pasibil de a fi anulat, iar ultimei urmează a-i fi recunoscut dreptul de proprietate asupra imobilului din or. Călărași, str. XXXXXXXX, 12, cu nr. cadastral XXXXXXXX.

Prin încheierea din 15 februarie 2016 a Judecătorei Călărași, ambele cereri au fost conexate pentru a fi examinate într-o singură procedură.

Prin încheierea din 27 februarie 2017 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, a fost admis renunțul Larisei Tanasev la acțiune, fiind încetat procesul la cererea de chemare în judecată înaintată de Larisa Tanasev împotriva lui Ion Tanasev cu privire la partajarea bunurilor comune în devălmășie.

Prin cerere suplimentară, reclamanta Valentina Pleșca a mai solicitat stabilirea faptului relațiilor de concubinaj, ducerea gospodăriei comune în perioada anilor 2000-2013.

Prin hotărârea din 08 mai 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași, a fost admisă parțial cererea Valentinei Pleșca, s-a declarat parțial nul contractul de donație nr. 2703 din 21 august 2007, încheiat între Nicolae Rusu și Ion Tanasev, autentificat de notarul Angela Dragomir. S-a recunoscut dreptul de proprietate al Valentinei Pleșca asupra a 1/2 (o doime) cotă-parte ideală din terenul cu nr. cadastral XXXXXXXX și construcțiile cu nr. cadastrale XXXXXXXX.01, XXXXXXXX.02, XXXXXXXX.03, situate în or. Călărași, str. XXXXXXXX, 12. În rest, cererea de chemare în judecată a fost respinsă ca fiind nefondată. S-a încetat procesul în partea cerinței Valentinei Pleșca împotriva lui Ion Tanasev Ion privind stabilirea faptului relației de concubinaj.

Prin decizia din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău, a fost respinsă cererea de apel depusă de Ion Tanasev, prin intermediul avocatului Valeriu Diaconov, fiind menținută hotărârea din 08 mai 2018 a Judecătorei Strășeni, sediul Călărași.

Pentru a decide astfel, instanța de apel a reținut că, la soluționarea litigiilor privind recunoașterea dreptului de proprietate în rezultatul relației de concubinaj, urmează a se distinge două situații, în raport cu momentul dobândirii dreptului de proprietate asupra imobilului și anexelor acestuia, dacă dreptul de proprietate a fost dobândit în timpul relației de concubinaj, obiectul material al acestuia se va partaja conform aportului fiecăruia la dobândirea bunului, dobândirea bunului fiind considerată ca rezultat al unui acord de activitate comună în scopul dobândirii de bunuri, adică al contractului de societate civilă (art. 1339 din Codul civil); în cazul în care imobilul locativ a fost dobândit de către unul dintre concubini, dar pe parcursul acestei relații au fost efectuate de către concubini anumite reconstrucții, reparații capitale, reamenajări etc, concubinul neproprietar va dispune de dreptul de a solicita plata unei compensații bănești egală cu contribuția adusă la îmbunătățirile imobilului, în baza principiului îmbogățirii fără justă cauză (art. 1389 din Codul

civil), nedisponând de dreptul de recunoaștere a proprietății asupra unei părți din imobilul locativ sau din anexele acestuia.

Totodată, din cumulul probelor administrate, instanța de apel a concluzionat că Valentina Pleșca și Ion Tanasev, în perioada anilor 2003-2010, fiind în concubinaj, de comun acord, prin intermediul lui Nicolae Rusu, au procurat un imobil situat în str. XXXXXXXX, 12, or. Călărași, unde în perioada 2006-2010, au construit o casă și un garaj, ambii investind în comun mijloace proprii, relațiile lor întrunind elementele unui raport de societate civilă, prevăzut de legislația civilă în art. 1339 din Codul civil.

Consecvent, ținând cont de imposibilitatea stabilirii cu exactitate a aportului financiar și de timp/efort al fiecărui din concubini la construcția casei, admițând o doză de aproximație, instanța de apel a apreciat ca fiind echitabil în baza art. 195, 227 din Codul civil, coroborat cu art. 1339 din Codul civil, anularea parțială a contractului de donație nr. 2703 din 21 august 2007, încheiat între Nicolae Rusu și Ion Tanasev a imobilului litigios și recunoașterea dreptului de proprietate asupra a 1/2 cotă-parte după reclamanta Valentina Pleșca.

La 17 august 2019, Ion Tanasev a contestat cu recurs decizia din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău.

În motivarea recursului a invocat faptul că instanța de apel a aplicat eronat normele de drept material, nu a constatat și elucidat pe deplin circumstanțele importante pentru soluționarea pricinii, a apreciat arbitrar probele prezentate de către participanții la proces, iar concluziile instanței sunt în contradicție cu circumstanțele pricinii. Suplimentar, s-au indicat argumente similare celor din cererea de apel.

Astfel, recurentul a solicitat admiterea cererii de recurs, casarea deciziei din 17 octombrie 2018 a Curții de Apel Chișinău și a hotărârii din 08 mai 2018 a Judecătoriei Strășeni, sediul Călărași, cu pronunțarea unei noi decizii prin care acțiunea Valentinei Pleșca să fie respinsă integral.

La 19 noiembrie 2019, Valentina Pleșca, prin intermediul avocatului Ana Negura, a depus referință la cererea de recurs, solicitând respingerea recursului ca fiind depus tardiv.

Analizând temeiurile invocate în cererea de recurs în raport cu materialele pricinii și prevederile legale, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră că recursul declarat de Ion Tanasev este neîntemeiat și urmează a fi declarat inadmisibil, din considerentele ce urmează.

În conformitate cu art. 434 din Codul de procedură civilă, termenul de declarare a recursului este de 2 luni de la data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale. Alineatul (2) al aceluiași articol prevede că termenul de 2 luni este termen de decădere și nu poate fi restabilit.

Dispozițiile art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă stabilesc că cererea de recurs se va considera inadmisibilă în cazul în care recursul este depus cu omiterea termenului de declarare prevăzut la art. 434.

Potrivit materialelor cauzei, decizia Curții de Apel Chișinău a fost pronunțată la 17 octombrie 2018, fiind expediată participanților la proces la 21 noiembrie 2018 (f.d. 115, vol. III), însă la materialele cauzei nu există înscrisuri care să demonstreze momentul în care participanții la proces au recepționat corespondența.

Ținând cont de faptul că apelantul Ion Tanasev și avocatul lui, Valeriu

Diaconov, au fost prezenți în ședința de judecată din 17 octombrie 2018, când a fost pronunțată decizia contestată, Completul Colegiului conchide că recurentului i-a fost cunoscută soluția instanței de apel. Faptul prezenței lor în ședința din 17 octombrie 2018 se dovedește prin mențiunea respectivă în procesul-verbal al ședinței de judecată din acea dată (f.d. 101-103, vol. III) și semnăturile participanților la proces din recipisă (f.d. 100, vol. III).

La 16 mai 2019, avocatul lui Ion Tanasev – Valeriu Diaconov a depus o cerere la Judecătoria Strășeni, sediul Călărași, prin care a solicitat permisiunea instanței de a lua cunoștință de materialele cauzei, precum și să-i fie eliberată decizia instanței de apel pronunțată pe marginea prezentei cauze (f.d. 117, vol. III). Materialele cauzei nu conțin înregistrări care să certifice momentul în care avocatul și-a exercitat dreptul solicitat, însă potrivit cererii de recurs (f.d. 124-125, vol. III), recurentul indică faptul că a luat cunoștință de decizia contestată la 24 mai 2019.

Potrivit cererii nr. 3346 din 17 august 2019 (f.d. 123, vol. III), prin încheierea din 25 iulie 2019 a Curții Supreme de Justiție, recursul declarat de Ion Tanasev a fost restituit, pentru a fi înlăturate unele neajunsuri, și anume să fie semnată cererea de recurs și să fie indicată data depunerii acestuia.

Potrivit art. 438 alin. (3) din Codul de procedură civilă, restituirea cererii de recurs nu împiedică declararea repetată a recursului după lichidarea neajunsurilor și respectarea celorlalte reguli stabilite de lege pentru declararea lui.

În așa mod, nu poate fi considerat ca fiind declarat în termen recursul înregistrat la 17 august 2019, or, potrivit afirmației recurentului, acesta a luat cunoștință de decizia instanței de apel la 24 mai 2019, termenul de contestare a acesteia expirând la 24 iulie 2019, iar posibilitatea de a depune repetat recursul după restituirea lui, există doar cu respectarea celorlalte reguli stabilite de lege pentru declararea lui, inclusiv și respectarea termenului.

După cum atestă materialele pricinii, din momentul pronunțării deciziei Curții de Apel Chișinău la 17 octombrie 2018, recurentul nu a manifestat promptitudine în scopul de a obține copia deciziei integrale a Curții de Apel Chișinău, pentru a-și exprima dezacordul cu aceasta prin exercitarea dreptului la recurs, în modul stabilit de lege, în pofida faptului că recurentul și avocatul acestuia, conform materialelor cauzei, cunoșteau despre pronunțarea, la data indicată, de către Curtea de Apel Chișinău, a dispozitivului deciziei nominalizate. Astfel, profitând de faptul că, la materialele dosarului lipsește confirmarea despre comunicarea deciziei integrale, a declarat recursul după mai bine de nouă luni de la pronunțarea soluției instanței de apel, manifestând, în așa mod, abuz de drept procedural. În atare circumstanțe, comportamentul recurentului nu poate fi calificat altfel decât o încercare de a crea o vizibilitate falsă privind existența unei situații de drept.

Față de cele indicate se menționează că, legiuitorul a prevăzut expres momentul care determină curgerea termenului de prescripție - data comunicării hotărârii sau a deciziei integrale, însă, la fel, a instituit și obligația părților de a se folosi cu bună-credință de drepturile lor procedurale, iar reînnoirea acestui termen pentru motive neconvingătoare poate fi contrară principiului securității raporturilor juridice.

Chiar și așa, calculând termenul de declarare a recursului de la pretinsa dată la care recurentul ar fi luat cunoștință de decizia instanței de apel – 24 mai 2019 – dată care nu este confirmată printr-o probă concludentă, Completul conchide că recursul a fost înregistrat cu încălcarea termenului de 2 luni, prevăzut de lege.

Ținând cont de cele expuse, Completul consideră că cererea de recurs a fost depusă cu încălcarea prevederilor art. 434 din Codul de procedură civilă, motiv pentru care recursul declarat de Ion Tanasev, în conformitate cu art. 433 lit. b) din Codul de procedură civilă, urmează a fi considerat inadmisibil.

În susținerea concluziei date, Completul, la fel, consideră necesar de a preciza că actele de dispoziție ale instanțelor de judecată, la caz, Curtea de Apel Chișinău, sunt disponibile pentru cunoștință și pot fi accesate pe portalul web al instanței, în situația în care partea, din motive subiective, omite recepționarea corespondenței a cărei expeditor este cunoscut cu certitudine la momentul livrării și/sau refuzului recepționării.

În conformitate cu art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, în cazul în care se constată existența unuia din temeiurile prevăzute la art. 433, completul din 3 judecători decide în mod unanim, printr-o încheiere motivată irevocabilă, asupra inadmisibilității recursului. Încheierea se emite conform prevederilor art. 270 și nu conține nici o referire cu privire la fondul recursului.

În conformitate cu art. 270, 431 alin. (2), art. 433 lit. b) și art. 440 alin. (1) din Codul de procedură civilă, Completul Colegiului civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

d i s p u n e:

Se consideră inadmisibil recursul declarat de Ion Tanasev.

Încheierea este irevocabilă.

Președintele completului,
Judecătorul

Svetlana Filincova,

Judecătorii

Galina Stratulat,

Iurie Bejenaru